

נספח ח' - מיפוי של אופן הטיפול במכשירים נגזרים בהתאם לכללים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור

1. נספח זה מיועד לסייע בהבנת אופן הטיפול החשבונאי במכשירים נגזרים ומתכונת הגילוי שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור. בנספח זה מוצג מיפוי, בו מתוארות ההשפעות של מכשירים נגזרים על מאזן תאגיד בנקאי, וכן על הביאורים הבאים, בהתאם למתכונת הגילוי שנקבעה בהוראות:
 - א. ביאור מס' 20 - "הכנסות והוצאות ריבית";
 - ב. ביאור מס' 21 - "הכנסות מימון שאינן מריבית"
 - ג. ביאור מס' 16 - "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה";
 - ד. תוספת ג' לסקירת ההנהלה - "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית".
2. השפעות המכשירים הנגזרים המתוארות במיפוי מוצגות תוך הבחנה בין מטרות השימוש בנגזרים, כמפורט להלן:
 - א. מכשיר נגזר שאינו מגדר (להלן במיפוי - נגזר אחר):
 - (1) נגזר אחר העומד בפני עצמו:
 - (א) נגזר אחר שאינו מהווה חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק,
 - (ב) נגזר אחר המהווה חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ALM);
 - (2) נגזר אחר שהינו נגזר משובץ שהופרד¹;
 - ב. מכשיר נגזר מגדר בגידור שווי הוגן;
 - ג. מכשיר נגזר מגדר בגידור תזרים מזומנים.
3. בנוסף מובהר במיפוי ההבדל בין אופן ההצגה של סוגי המכשירים השונים, כמפורט להלן:
 - א. מכשיר נגזר שאינו אופציה;
 - ב. אופציה שנרכשה;
 - ג. אופציה שנכתבה.
4. במיפוי לא נכללה התייחסות לאופן הטיפול בפריטים מגודרים.
5. מובהר כי בכל נושא שבו יש הבדל בין הוראות הדיווח לציבור ובין המיפוי, יש לנהוג כפי שנקבע בהוראות.

¹ בנספח זה לא נכללה התייחסות לטיפול בנגזרים משובצים שאין להפרידם לצרכים חשבונאיים, אך מופרדים לצרכי ניהול.

נספח ח' - מיפוי של אופן הטיפול במכשירים נגזרים על פי הוראות הדיווח לציבור (המשך -1)

סוג הנגזר וייעוד	מאזן	רווח והפסד	ביאור 16	תוספת ג'
		(עמ' 58-58-669)	(עמ' 47-46-669)	(עמ' 8.4-8.1-640)
<p>1.1. אחר (עומד בפני עצמו) – למעט אופציות</p>	<p>מדידה: לפי שווי הוגן. סיווג: נכסים בגין מכשירים נגזרים או התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, לפי העניין.</p>	<p>מדידה: שינויים בשווי ההוגן של הנגזר בתקופה (כלומר- רווחים והפסדים) נרשמים באופן שוטף ברווח והפסד. סיווג בביאור 21: כל הרווחים וההפסדים ירשמו במסגרת סעיף א.1. – "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר מפעילות במכשירים נגזרים" – בסעיף "הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM", או במסגרת סעיף ב' - "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר" בסעיף "הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים", בהתאם למטרת השימוש בנגזר.</p>	<p>מאזני השווי הוגן של הנגזר יופיעו בנכסים בגין מכשירים נגזרים, או בהתחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי העניין. הטור יקבע לפי מגזר ההצמדה של ה"רגל" עם השווי הגבוה יותר. חוץ מאזני היתרות החוץ מאזניות של הנגזר יופיעו בשורה: "השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים: מכשירים נגזרים (למעט אופציות)". היתרות החוץ מאזניות - הנובעות משתי הרגליים של הנגזר – יחושבו לפי ערך נוכחי לפי ריביות שוק, של סכומים עתידיים לקבל ולשלם בגין הנגזר. מהרגל עם השווי הגבוה יותר תנוכה היתרה המאזנית שהוצגה. כל רגל תוצג בטור הרלבנטי לבסיס ההצמדה שלה. הערה: השפעות חוץ מאזניות, בגין נגזרים שאינם משפיעים על בסיסי ההצמדה, יתקזזו.</p>	<p>ההכנסות (הוצאות) נטו בגין הנגזר לא יכללו בתוספת ג'. היתרה המאזנית הממוצעת של הנגזר תסווג ב"נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית", או ב"התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית", לפי העניין.</p>

נספח ח' - מיפוי של אופן הטיפול במכשירים נגזרים על פי הוראות הדיווח לציבור (המשך – 3)

עמ' 3: 93 - 669

המפקח על הבנקים : הוראות הדיווח לציבור [4] (12/2)

דוח כספי שנתי

סוג הנגזר וייעוד	מאזן	רווח והפסד	ביאור 16	תוספת ג'
			(עמ' 47-46-669)	(עמ' 4-8.1-8.4-640)
<p>1.2. אחר (עומד בפני עצמו) – אופציה שנרכשה על ידי הבנק</p>	<p>מדידה: לפי שווי הוגן. סיווג: נכסים בגין מכשירים נגזרים.</p>	<p>מדידה: שינויים בשווי ההוגן של הנגזר בתקופה (כלומר- רווחים והפסדים) נרשמים באופן שוטף ברווח והפסד. סיווג בביאור 21: כל הרווחים וההפסדים ירשמו במסגרת סעיף א.1. – "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר מפעילות במכשירים נגזרים" – בסעיף "הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM", או במסגרת סעיף ב' - "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר" בסעיף "הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים", בהתאם למטרת השימוש בנגזר.</p>	<p>מאזני השווי ההוגן של הנגזר יופיעו בנכסים בגין מכשירים נגזרים. הטור יקבע לפי מגזר ההצמדה של ה"רגל" עם השווי הגבוה יותר (השווי בהתאם לחישוב היתרות החוץ מאזניות – ראה להלן). חוץ מאזני היתרות החוץ מאזניות של האופציה יופיעו בשורה: "השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים: אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)", או בשורה המתייחסת לאופציות מחוץ לכסף, לפי העניין. היתרות החוץ מאזניות - הנובעות משתי הרגליים של הנגזר – יחושבו לפי מודל מקובל להערכת אופציות (למשל לפי ערכי הדלתא של האופציה, לפי מודל בלק אנד שולס). מהרגל עם השווי הגבוה יותר תנוכה היתרה המאזנית שהוצגה. בנוסף יוצג סכום נקוב מהוון של הרגליים של האופציה בשורה: "אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)", או בשורה המתייחסת לאופציות מחוץ לכסף, לפי העניין. כל רגל תוצג בטור הרלבנטי לבסיס ההצמדה שלה. הערה: השפעות חוץ מאזניות, בגין נגזרים שאינם משפיעים על בסיסי ההצמדה, יתקזזו.</p>	<p>ההכנסות (הוצאות) נטו בגין הנגזר לא יכללו בתוספת ג'. היתרה המאזנית הממוצעת של הנגזר תסווג ב"נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית"..</p>

נספח ח' - מיפוי של אופן הטיפול במכשירים נגזרים על פי הוראות הדיווח לציבור (המשך - 4)

<p>תוספת ג' (עמ' 8.4-8.1-640)</p>	<p>ביאור 16 (עמ' 47-46-669)</p>	<p>רווח והפסד (עמ' 58.1-58-669)</p>	<p>מאזן</p>	<p>סוג הנגזר וייעוד</p>
<p>ההכנסות (הוצאות) נטו בגין הנגזר לא יכללו בתוספת ג'. היתרה המאזנית הממוצעת של הנגזר תסווג ב"התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית".</p>	<p><u>מאזני</u> השווי הוגן של הנגזר יופיע בהתחייבויות בגין מכשירים נגזרים. הטור יקבע לפי מגזר ההצמדה של ה"רגל" עם השווי הגבוה יותר (השווי בהתאם לחישוב היתרות החוץ מאזניות – ראה להלן). <u>חוץ מאזני</u> היתרות החוץ מאזניות של האופציה יופיעו בשורה: "השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים: אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)", או בשורה המתייחסת לאופציות מחוץ לכסף, לפי העניין. היתרות החוץ מאזניות - הנובעות משתי הרגליים של הנגזר – יחושבו לפי מודל מקובל להערכת אופציות (למשל לפי ערכי הדלתא של האופציה, לפי מודל בלק אנד שולס). מהרגל עם השווי הגבוה יותר תנוכה היתרה המאזנית שהוצגה. בנוסף יוצג סכום נקוב מהוון של הרגליים של האופציה בשורה: "אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)", או בשורה המתייחסת לאופציות מחוץ לכסף, לפי העניין. כל רגל תוצג בטור הרלבנטי לבסיס ההצמדה שלה. <u>הערה:</u> השפעות חוץ מאזניות, בגין נגזרים שאינם משפיעים על בסיסי ההצמדה, יתקזזו.</p>	<p><u>מדידה:</u> שינויים בשווי ההוגן של הנגזר בתקופה (כלומר- רווחים והפסדים) נרשמים באופן שוטף ברווח והפסד. <u>סיווג בביאור 21:</u> כל הרווחים וההפסדים ירשמו במסגרת סעיף א.1. – "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר מפעילות במכשירים נגזרים" – בסעיף "הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM", או במסגרת סעיף ב' - "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר" בסעיף "הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים", בהתאם למטרת השימוש בנגזר.</p>	<p><u>מדידה:</u> לפי שווי הוגן. <u>סיווג:</u> התחייבויות בגין מכשירים נגזרים.</p>	<p>1.3. אחר (עומד בפני עצמו) – אופציה שנכתבה על ידי הבנק</p>

סוג הנגזר וייעוד	מאזן	רווח והפסד	ביאור 16	תוספת ג'
		(עמ' 58-669-58.1)	(עמ' 47-46-669)	(עמ' 8.4-8.1-640)
<p>2. אחר (משובץ שהופרד)</p>	<p>מדידה: לפי שווי הוגן. סיווג: יוצג יחד עם החוזה המארח.</p>	<p>מדידה: שינויים בשווי ההוגן של הנגזר בתקופה (כלומר - רווחים והפסדים) נרשמים באופן שוטף ברווח והפסד. סיווג בביאור 21: כל הרווחים וההפסדים ירשמו במסגרת סעיף א.1. - "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר מפעילות במכשירים נגזרים" - בסעיף "הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM", או בסעיף במסגרת סעיף ב' - "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר" בסעיף "הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים", בהתאם למטרת השימוש בנגזר.</p>	<p>מאזני יוצג באותה שורה של המכשיר המארח. הטור יקבע לפי מגזר ההצמדה של ה"רגל" עם השווי הגבוה יותר. חוץ מאזני היתרות החוץ מאזניות של הנגזר (הנובעות משתי הרגליים של הנגזר) יופיעו בשורה: "השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים", תוך הפרדה בין אופציות למכשירים אחרים (ראה פירוט בסעיפים 1.1 עד 1.3 בטבלה זו). כל רגל תוצג בטור הרלבנטי לבסיס ההצמדה שלה. הערה: השפעות חוץ מאזניות, בגין נגזרים שאינם משפיעים על בסיסי ההצמדה, יתקזזו.</p>	<p>ההכנסות (הוצאות) נטו בגין הנגזר לא יכללו בתוספת ג'. היתרה המאזנית הממוצעת של הנגזר תסווג ב"נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית", או ב"התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית", לפי העניין.</p>

נספח ח' - מיפוי של אופן הטיפול במכשירים נגזרים על פי הוראות הדיווח לציבור (המשך - 6)

סוג הנגזר וייעוד	מאזן	רווח והפסד	ביאור 16	תוספת ג'
		(עמ' 669-57, 669-58-58.1)	(עמ' 669-46-47)	(עמ' 640-8.1-8.4)
<p>3. גידור שווי הוגן (סיכון ריבית)</p>	<p>מדדה: לפי שווי הוגן. סיווג: נכסים בגין מכשירים נגזרים או התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, לפי העניין, אלא אם כן הנגזר המגדר משובץ – יוצג יחד עם החוזה המארח.</p>	<p>מדדה: שינויים בשווי ההוגן של הנגזר בתקופה (כלומר – רווחים והפסדים) נרשמים באופן שוטף ברווח והפסד. סיווג בביאור 20: חלק אפקטיבי + צבירת ריבית והפרשי הצמדה – יסווגו יחד עם תוצאות הפריט המגודר. ינתן גילוי נפרד להשפעה זו במסגרת סעיף ג' - "פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית". סיווג בביאור 21: חלק לא אפקטיבי – יסווג במסגרת סעיף א.1. – "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר, מפעילות במכשירים נגזרים" – בסעיף "חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור". בנוסף ינתן פירוט על מרכיבי חלק זה במסגרת סעיף ג. א.: "חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור – גידורי שווי הוגן".</p>	<p>מאזני ככלל, השווי הוגן של הנגזר יופיע בנכסים בגין מכשירים נגזרים, או בהתחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי העניין. אם הנגזר המגדר משובץ – יופיע בשורה המאזנית של המארח, בפלוס או במינוס. הטור יקבע לפי מגזר ההצמדה של ה"רגל" עם השווי הגבוה יותר. חוץ מאזני היתרות החוץ מאזניות של הנגזר (הנובעות משתי הרגליים של הנגזר) יופיעו בשורה: "השפעת מכשירים נגזרים מגדרים", תוך הפרדה בין אופציות למכשירים אחרים (ראה פירוט בסעיפים 1.1 עד 1.3 בטבלה זו). כל רגל תוצג בטור הרלבנטי לבסיס ההצמדה שלה. הערה: השפעות חוץ מאזניות, בגין נגזרים שאינם משפיעים על בסיס ההצמדה, יתקזזו.</p>	<p>הכנסות (הוצאות) בגין הנגזר: א. חלק אפקטיבי + צבירת ריבית והפרשי הצמדה – יסווגו יחד עם תוצאות הפריט המגודר. ב. חלק לא אפקטיבי – לא יכלל בתוספת ג'. היתרה המאזנית הממוצעת של הנגזר תסווג ב"נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית", או ב"התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית", לפי העניין.</p>

נספח ח' - מיפוי של אופן הטיפול במכשירים נגזרים על פי הוראות הדיווח לציבור (המשך - 7)

סוג הנגזר וייעוד	מאזן	רווח והפסד (עמ' 57-669, 58.1-58-669)	ביאור 16 (עמ' 47-46-669)	תוספת ג' (עמ' 4-8.1-8.4-640)
<p>4. גידור תזרים מזומנים (סיכון ריבית)</p>	<p>מדידה: לפי שווי הוגן. סיווג: נכסים בגין מכשירים נגזרים או התחייבויות בגין מכשירים נגזרים או התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי העניין, אלא אם כן הנגזר המגדר משובץ – יוצג יחד עם החוזה המארח.</p>	<p>מדידה: חלק אפקטיבי נרשם באופן שוטף ב OCI. מסווג מחדש לרווח והפסד בהתאם לכללים. חלק לא אפקטיבי – נרשם באופן שוטף ברווח והפסד. סיווג בביאור 20: חלק אפקטיבי (סיווג מחדש) + צבירת ריבית - יסווג יחד עם צבירת הריבית של הפריט המגודר. ינתן גילוי נפרד להשפעה זו במסגרת סעיף ג' - "פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית". סיווג בביאור 21: חלק לא אפקטיבי – יסווג במסגרת סעיף א.1. – "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר, מפעילות במכשירים נגזרים" – בסעיף "חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור". ינתן פירוט על מרכיבי חלק זה בסעיף ג.ב.: "חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור – גידורי תזרים מזומנים".</p>	<p>מאזני ככלל, השווי הוגן של הנגזר יופיע בנכסים בגין מכשירים נגזרים, או בהתחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי העניין. אם הנגזר המגדר משובץ – יופיע בשורה המאזנית של המארח, בפלוס או במינוס. הטור יקבע לפי מגזר ההצמדה של ה"רגל" עם השווי הגבוה יותר. חוץ מאזני היתרות החוץ מאזניות של הנגזר (הנובעות משתי הרגליים של הנגזר) יופיעו בשורה: "השפעת מכשירים נגזרים מגדרים", תוך הפרדה בין אופציות למכשירים אחרים (ראה פירוט בסעיפים 1.1 עד 1.3 בטבלה זו). כל רגל תוצג בטור הרלבנטי לבסיס ההצמדה שלה. הערה: השפעות חוץ מאזניות, בגין נגזרים שאינם משפיעים על בסיסי ההצמדה, יתקזזו.</p>	<p>הכנסות (הוצאות) בגין הנגזר: א. חלק אפקטיבי (סיווג מחדש) + צבירת ריבית - יסווג יחד עם צבירת הריבית של הפריט המגודר ב. חלק לא אפקטיבי – לא יכלל בתוספת ג'. היתרה המאזנית הממוצעת של הנגזר תסווג ב"נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית", או ב"התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית", לפי העניין.</p>